

Bruxelles, 18. ožujka 2024.  
(OR. en)

7865/24

COPS 128  
CFSP/PESC 398  
CLIMA 127  
DEVGEN 35  
ENV 316  
ONU 35  
RELEX 339  
CONUN 59  
ENER 142  
SUSTDEV 42

#### ISHOD POSTUPAKA

---

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

---

Predmet: Zaključci Vijeća o zelenoj diplomaciji

---

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća o zelenoj diplomaciji, kako ih je odobrilo Vijeće na sastanku održanom 18. ožujka 2024.

**Zaključci Vijeća o zelenoj diplomaciji EU-a**

***Diplomacija EU-a kojom se promiče pravedna i uključiva zelena tranzicija i podupire provedba globalnih obveza***

1. Vijeće ponovno ističe ozbiljnost ubrzane i sve dublje trostruke planetarne krize koja se uzajamno pojačava, a to su klimatske promjene, gubitak bioraznolikosti i onečišćenje, što predstavlja globalnu i egzistencijalnu prijetnju i pogoršava postojeće sigurnosne probleme. Vijeće čvrsto vjeruje da se ta kriza mora rješavati na sveobuhvatan i integriran način pojačanim multilateralizmom i globalnim djelovanjem te kao ključna komponenta vanjske i sigurnosne politike EU-a.
2. Vijeće ponovno potvrđuje snažnu predanost EU-a bliskoj suradnji s partnerima kako bi se ubrzala globalna pravedna i uključiva zelena tranzicija. Vijeće naglašava ključnu ulogu zelene diplomacije EU-a u učvršćivanju i konsolidaciji globalnih obveza i promicanju njihove provedbe, uključujući one obuhvaćene ishodom prvog globalnog pregleda stanja u okviru Pariškog sporazuma, dogovorenog u Dubaiju na 28. konferenciji UN-a o klimi, i globalnim okvirom za bioraznolikost. U tom kontekstu EU i njegove države članice nastavit će jačati suradnju s partnerima u razvoju i provedbi ambicioznih nacionalno utvrđenih doprinosa kojima se učinkovito ispunjavaju obveze preuzete u okviru globalnog pregleda stanja, uključujući „napuštanje fosilnih goriva”. Osim toga, EU i njegove države članice surađivat će s partnerima na razvoju i podnošenju nacionalnih strategija i akcijskih planova za bioraznolikost, kao i relevantnih ciljeva, ažuriranih i razvijenih uoči 16. konferencije UN-a o bioraznolikosti. Vijeće poziva članove skupine G-20 da preuzmu vodstvo u tom pogledu jer predstavljaju oko 80 % globalnih emisija i imaju ključnu ulogu u suočavanju sa svjetskim izazovima u području okoliša i klime. Vijeće snažno naglašava potrebu za hitnim i ubrzanim djelovanjem, kako je istaknuto u izvješćima IPCC-a, IPBES-a i IRP-a<sup>1</sup> te ponovno potvrđuje važnost znanstveno utemeljenog globalnog prijelaza na klimatsku neutralnost koji je pravedan, uključiv, održiv, u skladu s prirodom i u skladu s obvezama, politikama, načelima i vrijednostima EU-a. Vijeće poziva na pojačanu suradnju s partnerima na svim razinama te zajedno s poduzećima i industrijama kako bi se u potpunosti iskoristile mogućnosti koje

---

<sup>1</sup> Međuvladin panel o klimatskim promjenama, Međuvladina znanstveno-politička platforma o bioraznolikosti i uslugama ekosustava i Međunarodni panel za resurse.

zelena tranzicija nudi svima, uključujući pojačanu konkurentnost, otvaranje radnih mjesta i rast, te skreće pozornost na poticajnu ulogu slobodne, otvorene i pravedne trgovine.

3. Vijeće izražava ozbiljnu zabrinutost zbog štete za klimu i okoliš, uz golemu ljudsku patnju uzrokovanu aktualnim oružanim sukobima diljem svijeta i rizik koji oni predstavljaju za učinkovito globalno djelovanje za rješavanje trostruke planetarne krize.
4. Vijeće osuđuje nezakonit, ničim izazvan i neopravdan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu potporu Ukrajini i njezinu narodu. Taj rat prouzročio je golemu štetu za okoliš, ugrozio nuklearnu sigurnost te je na globalnoj razini doveo do nesigurnosti opskrbe hranom i energijom. Vijeće ističe potrebu za procjenom štete te je predano njezinu rješavanju u kontekstu oporavka i obnove Ukrajine. Vijeće također poziva međunarodnu zajednicu da Rusiju pozove na odgovornost.
5. Vijeće poziva sve partnere da se bore protiv dezinformacija i pogrešnih informacija usmjerenih na stvaranje i širenje lažnih ili manipuliranih informacija povezanih s klimatskim promjenama, gubitkom bioraznolikosti, uništavanjem okoliša, onečišćenjem i njihovim posljedicama te ističe važnost znanosti i obrazovanja.
6. Ljudska prava, demokracija i vladavina prava i dalje su zajednički kompas i temeljne vrijednosti EU-a, među ostalim u našoj zelenoj diplomaciji. Pristup čistom, zdravom i održivom okolišu ljudsko je pravo. Poseban naglasak trebalo bi staviti na prava djece i mladih jer oni kao pokretači promjena imaju neizostavnu ulogu u budućim izazovima i rješenjima. EU će također nastaviti poštovati, promicati i štiti rodnu ravnopravnost, potpuno ostvarivanje svih ljudskih prava žena i djevojčica te njihovo osnaživanje. Vijeće naglašava važnost jačanja glasa i potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja i vodstva žena i mladih generacija u donošenju odluka na svim razinama usmjerenima na poboljšanje klimatske, energetske, okolišne i vodne politike. Vijeće također naglašava važnost suradnje s civilnim društvom i njegovom zaštitom, s borcima za ljudska prava u području okoliša, autohtonim narodima, lokalnim zajednicama, osobama s invaliditetom i njihovim osnaživanjem.

7. Vijeće poziva na koordinirani pristup borbi protiv klimatskih promjena, degradacije zemljišta, dezertifikacije i gubitka bioraznolikosti te naglašava ključnu ulogu oceana i ekosustava kao i važnost prirodnih rješenja. U tom kontekstu Vijeće poziva na bolju suradnju među tajništvima Konvencije Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime (UNFCCC), Konvencije o biološkoj raznolikosti (CBD) i Konvencije UN-a o suzbijanju dezertifikacije (UNCCD) te poziva stranke da prema potrebi poboljšaju suradnju među nacionalnim kontaktnim točkama radi promicanja snažnijih sinergija na međunarodnoj i nacionalnoj razini.
8. Vijeće sa zanimanjem očekuje donošenje pakta usmjerenog na djelovanje na UN-ovu sastanku na vrhu o budućnosti u rujnu 2024. Paktom bi trebalo ponovno potvrditi predanost reformi multilateralnog sustava i UN-u omogućiti da odgovori na sadašnje i buduće globalne izazove i ispuni svoje glavne obveze, uključujući Program održivog razvoja do 2030. i ciljeve održivog razvoja, Pariški sporazum, Akcijski plan iz Addis Abebe i Globalni okvir za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala. Pakt bi se trebao baviti i međusobnim vezama između klimatskih promjena, gubitka bioraznolikosti, uništavanja okoliša, razvojnih potreba, ljudskih prava te mira i sigurnosti.
9. Vijeće poziva partnere da blisko surađuju s EU-om kako bi se ubrzala zelena tranzicija i ostvarile koristi od nje te podupire provedbu globalnih obveza putem okvira kao što su zeleni savezi, zelena partnerstva, zeleni programi, dijalozi na visokoj razini, trgovinski sporazumi i drugi važni formati za suradnju kao što je Sporazum iz Samoe. Vijeće ponovno ističe važnost partnerstava za pravednu energetska tranziciju te je i dalje predano njihovoj daljnjoj operacionalizaciji uz potporu relevantnih partnera. EU će i dalje blisko surađivati s partnerima u istočnom i južnom susjedstvu, zapadnom Balkanu, Africi i diljem svijeta, osobito s najranjivijima, uključujući najmanje razvijene zemlje i male otočne države u razvoju te partnerske zemlje koje su predložile ambiciozne planove, među ostalim u okviru inicijativa NDICI Globalna Europa i Tim Europa te u okviru strategije Global Gateway. Vijeće naglašava važnost uloge privatnog sektora i poduzeća te suradnje s njima u tim naporima.

10. U skladu s njihovim putevima prema EU-u, Vijeće poziva Komisiju da ojača potporu kandidatima za pristupanje EU-u i suradnju s njima kako bi se ubrzalo njihovo usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području energetike, okoliša i klime te njezina provedba (među ostalim u kontekstu Energetske zajednice) i kako bi se olakšala njihova pravedna i uključiva zelena tranzicija.
11. Vijeće zahvaljuje Ujedinjenim Arapskim Emiratima (UAE) na organizaciji Konferencije UN-a o klimatskim promjenama (COP 28) u Dubaiju i pozdravlja donošenje konsenzusa Ujedinjenih Arapskih Emirata. EU sa zanimanjem iščekuje suradnju sa svim partnerima, među ostalim s trojkom predsjedništva koju čine sadašnje predsjedništvo COP-a – Ujedinjeni Arapski Emirati – i predstojeća predsjedništva Azerbajdžana i Brazila, u cilju uspješnih i ambicioznih ishoda konferencija COP 29 i COP 30.
12. Vijeće izražava veliku zabrinutost zbog toga što, unatoč ukupnom napretku postignutom na multilateralnoj razini te konkretnim koracima i djelovanjima poduzetima na nacionalnim razinama, stranke Pariškog sporazuma kolektivno i dalje nisu na dobrom putu prema ostvarenju njegove svrhe i njegovih dugoročnih ciljeva, kako je potvrđeno u prvom globalnom pregledu stanja.

13. U tom kontekstu Vijeće poziva sve partnere da poduzmu daljnje korake na provedbi ishoda prvog globalnog pregleda stanja kao važnih smjernica za pojačano djelovanje u ovom ključnom desetljeću, kao i na pripremi nacionalno utvrđenih doprinosa koji se trebaju podnijeti devet do dvanaest mjeseci prije konferencije COP 30 u studenome 2025.<sup>2</sup> te odraziti najveću moguću ambiciju i nastojati ostvariti sinergije s Programom održivog razvoja do 2030. Ambiciozniji ciljevi u ovom ključnom desetljeću i nakon njega zahtijevaju smanjenje globalnih emisija stakleničkih plinova za 43 % do 2030. i 60 % do 2035. u odnosu na razine iz 2019. Vijeće potiče članove skupine G 20 da preuzmu vodeću ulogu u provedbi ishoda prvog globalnog pregleda stanja, uključujući napuštanje fosilnih goriva, te poziva sve partnere da surađuju s EU-om i njegovim državama članicama na ambicioznijim nacionalno utvrđenim doprinosima. EU je također predan suradnji s partnerskim zemljama, razvojnim partnerima, međunarodnim organizacijama i organizacijama kao što je partnerstvo u pogledu nacionalno utvrđenih doprinosa na razvoju i provedbi ambicioznih nacionalno utvrđenih doprinosa za 2035. EU podsjeća na poziv COP 28 svim strankama da u svoje nacionalno utvrđene doprinose uključe ciljeve smanjenja emisija u cijelom gospodarstvu koji obuhvaćaju sve stakleničke plinove, sektore i kategorije te da se usklade s ciljem ograničavanja globalnog zatopljenja na 1,5 °C. Vijeće također poziva partnerske zemlje da predstave ili ažuriraju svoje dugoročne razvojne strategije za niske razine emisija stakleničkih plinova kako bi se do 2050. postigla nulta neto stopa emisija.
14. Vijeće ponovno potvrđuje da je EU predan klimatskoj neutralnosti najkasnije do 2050. s ciljem da se nakon toga postignu negativne emisije, te da je postavio prijelazni cilj smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990. EU poduzima odlučna djelovanja kako bi ostvario te pravno obvezujuće ciljeve sadržane u Europskom zakonu o klimi te nudi razmjenu iskustava, stečenih pouka, najboljih praksi i inovativnih rješenja razvijenih u okviru politika, istraživanja, industrije i poduzeća EU-a s partnerima na globalnoj razini, čime se podupire razvoj i provedba ambicioznijih nacionalno utvrđenih doprinosa.

---

<sup>2</sup> Odluka 5. CMA-e, ishod prvog globalnog pregleda stanja, stavak 166., rana neredigirana verzija [CMA4\\_AUV\\_TEMPLATE \(unfccc.int\)](#).

15. Vijeće prima na znanje objavu Komunikacije Komisije o klimatskom cilju Europe za 2040. i putu prema klimatskoj neutralnosti najkasnije do 2050., kao i njezine preporuke. To će se uzeti u obzir prilikom rasprave o nacionalno utvrđenom doprinosu EU-a koji se treba dostaviti rano uoči konferencije COP 30. Time se tržištima i ulagačima te drugim međunarodnim partnerima šalje snažan signal da povećaju vlastite ambicije i da se svijet usmjeri na putanju koja je u skladu s ciljem u pogledu temperature od 1,5 °C.
16. Vijeće poziva partnere da surađuju s EU-om na razvoju globalnog pristupa određivanju cijena ugljika kao najučinkovitijeg i najisplativijeg načina za smanjenje emisija i poticanje zelenih ulaganja te potiče i podupire druge jurisdikcije da uvedu ili poboljšaju vlastiti mehanizam za određivanje cijena ugljika, među ostalim usklađivanjem tržišta ugljika s pozivom na djelovanje za tržišta ugljika usklađena s Pariškim sporazumom. U skladu s mehanizmom za ugljičnu prilagodbu na granicama, čiji je cilj smanjenje rizika od istjecanja ugljika na način usklađen s WTO-om, Vijeće poziva na veću međunarodnu suradnju i informiranje partnera kako bi se smanjile emisije ugljika u proizvodnim procesima.
17. Vijeće također hitno poziva Komisiju i države članice da s partnerima surađuju i u okviru Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) i Međunarodne pomorske organizacije (IMO) kako bi se postigao dogovor o ambicioznim mjerama za rješavanje problema emisija iz međunarodnog prometa, uključujući pomorski i zračni promet, te da rade na postizanju klimatske neutralnosti u sektoru zgradarstva do 2050. Vijeće također poziva EU i njegove države članice da promiču ambiciozno i globalno postupno ukidanje fluorouglikovodika u okviru Kigalijske izmjene Montrealskog protokola, kao i znatno smanjenje drugih f-plinova kao što je SF6 u sljedećih deset godina.

18. Uvažavajući napredak postignut u provedbi globalne obveze smanjenja emisija metana, Vijeće podsjeća na potrebu za konkretnim mjerama za rješavanje problema sve većih emisija metana. EU će nastaviti pozivati partnere koji to još nisu učinili da se pridruže toj obvezi te da u svoje nacionalno utvrđene doprinose uključe konkretne mjere za smanjenje metana. Vijeće naglašava važnost ciljanih mjera u svim relevantnim sektorima i ističe kratkoročne mogućnosti u energetsom sektoru za rješavanje problema istjecanja metana, ispuštanja i spaljivanja na baklji te poziva na jačanje suradnje s partnerskim zemljama radi potpore radu međunarodnog opservatorija za emisije metana. U tom kontekstu Vijeće naglašava važnost stvaranja uvjeta, među ostalim putem učinkovitih trgovinskih sustava za smanjenje emisija metana, kao što je program „Vi prikupljate – mi kupujemo” u suradnji sa zemljama proizvođačima<sup>3</sup>.
19. Nadovezujući se na poziv s prvog globalnog pregleda stanja da se u energetske sustavima napuste fosilna goriva na pošten, uredan i pravedan način, uz ubrzavanje djelovanja u ovom ključnom desetljeću kako bi se do 2050. postigla nulta neto stopa emisija u korak sa znanostu, Vijeće naglašava potrebu za djelovanjem na temelju njegovih zaključaka iz listopada 2023. U tom su kontekstu EU i njegove države članice odlučni surađivati s partnerskim zemljama na promicanju energetskog sektora pretežno bez fosilnih goriva znatno prije 2050., u skladu s ciljem klimatske neutralnosti do sredine stoljeća, te raditi na provedbi dodatnih sektorskih ključnih etapa i ambicija, i to ubrzanim djelovanjem u ovom kritičnom desetljeću s ciljem postizanja potpuno ili pretežno dekarboniziranog globalnog energetskog sustava u 2030.-ima, te pozivaju da se ne ostavi prostora za nikakvu novu energiju iz ugljena. U tom pogledu Vijeće ističe važnost učinkovite suradnje s partnerskim zemljama, među ostalim putem multilateralne inicijative kao što je Savez za proizvodnju energije bez ugljena (*Powering Past Coal Alliance*). Vijeće podsjeća na potrebu da se što prije ukinu subvencije za fosilna goriva kojima se ne rješava pitanje energetskog siromaštva ili pravedne tranzicije.

---

<sup>3</sup> Zaključci Vijeća od listopada 2023. o pripremama za 28. konferenciju stranaka (COP 28) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) (Dubai, 30. studenoga – 12. prosinca 2023.)

20. Vijeće pozdravlja partnere koji su se pridružili globalnoj obvezi u pogledu obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti te potiče sve partnere da integriraju globalne ciljeve globalnog pregleda stanja – utrostručenje globalnog kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora i udvostručenje prosječne globalne godišnje stope poboljšanja energetske učinkovitosti do 2030. – u svoje nacionalno utvrđene doprinose te da ih provedu. Vijeće poziva diplomaciju EU-a da nastavi promicati ubrzano prihvatanje i integraciju energije iz obnovljivih izvora u sustave te pristup „energetska učinkovitost na prvom mjestu”, kao tehnologije koje spadaju u one koje je najlakše komercijalizirati i staviti na raspolaganje u širem razmjeru, kao i razvoj poticajne politike i usklađivanje financijskih tokova, osobito za potporu zemljama u razvoju. U tom pogledu Vijeće primjećuje važnost elektroenergetske međupovezanosti s partnerskim zemljama, među ostalim sa zapadnim Balkanom te istočnim i južnim susjedstvom. Vijeće poziva diplomaciju EU-a da nastavi promicati uvođenje sigurnih i održivih niskougljičnih tehnologija.
21. Vijeće prepoznaje potrebu za transparentnim i nenarušenim globalnim tržištima vodika utemeljenima na pravilima koji se zasnivaju na pouzdanim standardima i programima certificiranja te za uvođenjem potrebne infrastrukture, vodeći računa o problemima u pogledu opskrbe vodom i okoliša. Vijeće ističe da tehnologije za smanjenje emisija koje ne štete znatno okolišu postoje u ograničenom opsegu te ih treba upotrebljavati za smanjenje emisija prvenstveno iz sektora u kojima je teško smanjiti emisije i da se tehnologijama za uklanjanje emisija treba doprinositi negativnoj globalnoj emisiji te se one ne bi trebale upotrebljavati za odgađanje djelovanja u području klime u sektorima u kojima postoje izvediva, djelotvorna i troškovno učinkovita zamjenska rješenja za ublažavanje klimatskih promjena, osobito u ovom ključnom desetljeću.
22. S obzirom na to da se neke partnerske zemlje odlučuju za nuklearnu energiju, Vijeće ponovno ističe potrebu za daljnjim promicanjem i podupiranjem najviših standarda nuklearne sigurnosti, okoliša i transparentnosti na regionalnoj razini, u neposrednoj blizini granica EU-a i na globalnoj razini.

23. Vijeće poziva na pojačano predviđanje kako bi se procijenila promjenjiva geopolitička dinamika globalne energetske tranzicije i na proaktivnu politiku za brzo pristupanje rješavanju problema u vezi s njome, te na suradnju s partnerima s obzirom na očekivano smanjenje potražnje za fosilnim gorivima u EU-u, u blizini EU-a i na globalnoj razini.
24. Vijeće pozdravlja napore za učinkovitu diversifikaciju, među ostalim putem platforme EU-a za energiju i mehanizma AggregateEU, koji su doprinijeli postupnom ukidanju energetske ovisnosti EU-a o Rusiji. Kako bi se osigurala energetska sigurnost i cjenovna pristupačnost tijekom tranzicije prema klimatskoj neutralnosti, Vijeće poziva Visokog predstavnika i Komisiju da nastave podupirati te napore za diversifikaciju u skladu s Izjavom iz Versaillesa i u bliskoj suradnji s partnerskim zemljama. Vijeće naglašava važnost jačanja transparentnih i likvidnih tržišta utemeljenih na pravilima te međupovezanosti s trećim zemljama te priznaje potrebu za izbjegavanjem stvaranja ovisnosti o fosilnim gorivima kako bi se osiguralo energetske planiranje usklađeno s ciljem od 1,5 °C, potencijal za prenamjenu i infrastrukturu otpornu na buduće promjene. Vijeće sa zabrinutošću primjećuje sve veće kibernetičke i fizičke prijetnje ključnoj energetskej infrastrukturi te naglašava važnost jačanja otpornih energetskej sustava, među ostalim suradnjom s globalnim partnerima. Diplomacijom EU-a i dalje će se, prema potrebi, podupirati tekući naponi zahvaćenih država članica za diversifikaciju opskrbe nuklearnim gorivom.
25. Vijeće je predano potpunoj i učinkovitoj provedbi sankcija protiv Rusije, među ostalim u energetskej sektoru, i sprečavanju njihova zaobilaženja te poziva partnere da poboljšaju suradnju na provedbi politike ograničavanja cijena nafte.
26. Vijeće je predano nastavku pružanja potpore Ukrajini u suradnji s partnerima, među ostalim opremom potrebnom za popravak, obnovu i obranu njezina energetskej sustava, te izgradnji otpornijeg, decentraliziranijeg i održivijeg energetskej sektora koji je blisko integriran s EU-om.

27. Kako bi se osigurala energetska sigurnost i smanjile strateške ovisnosti u narednim desetljećima, Vijeće naglašava potrebu za jačanjem i diversifikacijom globalnih lanaca opskrbe kritičnim sirovinama potrebnima za energetske tranzicije u skladu s Aktom o kritičnim sirovinama, pri čemu se osiguravaju visoki okolišni i socijalni standardi i potpuno uzima u obzir njegova geopolitička dimenzija.
28. Vijeće podsjeća na hitnu potrebu za rezultatima u pogledu energetske siromaštva i univerzalnog pristupa cjenovno pristupačnoj, pouzdanoj, održivoj i modernoj energiji u skladu s ciljem održivog razvoja br. 7, među ostalim s pomoću rodno osjetljivih modela financiranja za borbu protiv rodno uvjetovanih učinaka energetske siromaštva i za poboljšanje pristupa žena radnim mjestima u području čiste energije. Vijeće poziva na to da se poseban naglasak stavi na uvođenje pristupa energiji iz obnovljivih izvora i elektrifikaciju ruralnih područja putem decentraliziranih energetskih sustava te na izazov čistog kuhanja, uključujući kod raseljavanja. U tom pogledu Vijeće poziva partnere da povećaju svoje napore i doprinose kako bi se pružila pomoć najranjivijim skupinama kojima je ona najpotrebnija.
29. Za rješavanje trostruke planetarne krize potrebno je mobilizirati više financijskih sredstava, od kojih će većina morati stizati iz privatnih izvora. U tom kontekstu Vijeće ponovno ističe hitnost usklađivanja financijskih tokova s nastojanjima usmjerenima na niske emisije stakleničkih plinova i na razvoj otporan na klimatske promjene u ovom desetljeću kao ključnog pokretača globalnih napora za mobilizaciju financijskih sredstava u širim razmjerima i produbljivanje globalnih održivih financija i tržišta kapitala u tom pogledu.

30. Vijeće ponovno ističe važnost i hitnost ubrzavanja reforme međunarodne financijske strukture i prima na znanje inicijative kao što su sastanak na vrhu o novom paktu o globalnom financiranju i program iz Bridgetowna 2.0. EU i njegove države članice pozivaju multilateralne razvojne banke, njihove dioničare i privatni sektor da znatno i brzo povećaju pružanje i mobilizaciju financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena te da povećaju njihov doseg, osobito u najsiromašnijim i najranjivijim zajednicama i zemljama, uključujući nestabilna područja i područja pogođena sukobima, koja su često suočena s visokim dugom i nemaju dovoljno fiskalnog manevarskog prostora. Vijeće naglašava da se nijedna zemlja ne bi trebala naći u situaciji da bira između borbe protiv siromaštva i borbe za planet. EU potiče financijske institucije da povećaju svoju potporu, osobito inicijativama za prilagodbu i izgradnju otpornosti, uz istodobno postizanje ravnoteže između ublažavanja i prilagodbe.
31. EU i njegove države članice sa zanimanjem očekuju suradnju s međunarodnim partnerima na utvrđivanju novog zajedničkog kvantificiranog cilja u pogledu financiranja borbe protiv klimatskih promjena na konferenciji COP 29, uzimajući u obzir prioritete i potrebe zemalja u razvoju, s javnim financiranjem kao važnom komponentom i boljim usmjeravanjem, osobito na najranjivije zemlje i zajednice, istodobno naglašavajući njegovu ključnu ulogu u poticanju privatnih ulaganja. Postoji i potreba za jačanjem poticajnog okruženja za ulaganja poticanjem većih klimatskih ambicija, privatnih ulaganja i mobilizacije domaćih resursa u svim zemljama.
32. Vijeće ponovno potvrđuje potrebu za širom bazom doprinositelja kao preduvjetom za utvrđivanje ambicioznog novog zajedničkog kvantificiranog cilja te poziva sve zemlje da u skladu sa svojim financijskim sposobnostima, uključujući gospodarstva u usponu, doprinesu tom novom cilju. Prepoznajući da su potrebe znatne a da konvencionalni izvori javnog financiranja sami po sebi ne mogu osigurati iznos potreban za novi cilj, Vijeće poziva na utvrđivanje i upotrebu dodatnih, novih i inovativnih izvora financiranja iz širokog raspona izvora, među ostalim iz sektora fosilnih goriva i drugih sektora s visokim emisijama, kako bi se osigurala financijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena, među ostalim za potporu najsiromašnijim i klimatski najosjetljivijim zemljama i zajednicama i za ublažavanje klimatskih promjena i izgradnju otpornosti na njih. Vijeće sa zanimanjem iščekuje rad Radne skupine za međunarodno oporezivanje i njezine prve procjene opcija koje će se predstaviti na konferenciji COP 29.

33. EU i njegove države članice 2022. su izdvojili 28,5 milijardi EUR za javno međunarodno financiranje borbe protiv klimatskih promjena, pri čemu se više od polovine odnosilo na prilagodbu klimatskim promjenama ili međusektorsko djelovanje koje uključuje inicijative za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu, te su mobilizirali iznos od dodatnih 12 milijardi EUR iz privatnog financiranja, čime se znatno doprinijelo cilju od 100 milijardi USD za financiranje borbe protiv klimatskih promjena.
34. S obzirom na ionako ozbiljne posljedice klimatskih promjena, Vijeće izražava odlučnost da surađuje s partnerima na razvoju nacionalnih planova prilagodbe kako bi se povećala njihova sposobnost za prilagodbu, ojačala otpornost i smanjila ranjivost, osobito s najranjivijim zemljama, uključujući najmanje razvijene zemlje i male otočne zemlje u razvoju, uz pristup koji se temelji na prilagodbi ekosustava ako je to moguće. Vijeće pozdravlja donošenje Okvira Ujedinjenih Arapskih Emirata za globalnu otpornost na klimatske promjene na konferenciji COP 28 i njegove dogovorene ciljeve. Vijeće poziva na pojačanu koordinaciju i suradnju između postojećih struktura i procesa prilagodbe klimatskim promjenama unutar i izvan UNFCCC-a kako bi se povećala potpora inicijativama za prilagodbu i izgradnju otpornosti te poboljšala njihova provedba, pogotovo u nestabilnim područjima i područjima pogođenima sukobima, te podsjeća na važnost potpore inicijativi glavnog tajnika UN-a „Rana upozorenja za sve”. Vijeće također ponovno potvrđuje svoju predanost ciljevima Okvira iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa. Vijeće potiče suradnju u jačanju otpornosti i upravljanju izloženošću klimatskim rizicima.
35. Vijeće snažno naglašava hitnu potrebu za jačanjem globalnog djelovanja i potpore iz svih izvora kako bi se spriječili, na najmanju mjeru sveli i riješili gubici i šteta povezani s negativnim učincima klimatskih promjena te pozdravlja odluku konferencije COP 28 kojom se operacionaliziraju novi aranžmani financiranja kao odgovor na gubitak i štetu, uključujući fond za pomoć zemljama u razvoju koje su posebno osjetljive na negativne učinke klimatskih promjena. Vijeće pozdravlja preuzete obveze za inicijalnu kapitalizaciju fonda i za postojeće aranžmane financiranja, uključujući značajne preuzete obveze EU-a, država članica EU-a i Ujedinjenih Arapskih Emirata, te poziva na brz početak djelovanja fonda.

36. EU i njegove države članice ističu svoju predanost tome da budu predvodnici kolektivnih napora na povećanju financiranja prilagodbe i mobilizacije za zemlje u razvoju, s posebnim naglaskom na zemlje i zajednice koje su posebno osjetljive na negativne učinke klimatskih promjena, kao što su najmanje razvijene zemlje, male otočne zemlje u razvoju te nestabilne i sukobima pogođene države. U tom smislu Vijeće poziva sve partnere iz svih regija da, u skladu s vlastitim financijskim mogućnostima i uključujući one izvan tradicionalne baze pružatelja razvojnih financijskih sredstava, prošire svoju potporu prilagodbi klimatskim promjenama i aranžmanima financiranja za odgovor na gubitke i štetu, među ostalim fondu. S obzirom na razmjere izazova Vijeće također naglašava potrebu za utvrđivanjem novih i inovativnih izvora financiranja.
37. Vijeće također naglašava važnost zaštite kulturne baštine od razornih učinaka klimatskih promjena i ekstremnih vremenskih uvjeta.
38. Nadovezujući se na zaključke Međunarodnog panela za resurse UNEP-a o globalnim izgledima za resurse 2024. i kao nastavak globalnog pregleda stanja, Vijeće naglašava mogućnosti kružnog gospodarstva i održivog kružnog biogospodarstva za postizanje održive potrošnje i proizvodnje, olakšavanje učinkovitosti resursa, smanjenje stvaranja otpada, emisija stakleničkih plinova, onečišćenja okoliša i negativnih učinaka na bioraznolikost. Kako bi se ubrzala tranzicija, Vijeće poziva na konferenciju UN-a na visokoj razini o cilju održivog razvoja br. 12 i poziva partnere da se pridruže globalnom savezu za kružno gospodarstvo i učinkovitost resursa.
39. U globalnoj borbi protiv onečišćenja Vijeće poziva na zajedničke napore kako bi se do 2024. zaključili pregovori o ambicioznom, međunarodnom, pravno obvezujućem instrumentu za okončanje onečišćenja plastikom, među ostalim u morskom okolišu, na temelju pristupa cijeloga životnog vijeka, i poslao jasan signal o smanjenju proizvodnje primarnih plastičnih polimera. Vijeće nadalje naglašava potrebu za konstruktivnom i aktivnom suradnjom s partnerima u tom pogledu. Vijeće također podupire potpunu i brzu provedbu globalnog okvira za kemikalije – za planet bez štetnih kemikalija i otpada te poziva na pravovremeno osnivanje povjerenstva za znanstvenu politiku kako bi se dodatno doprinijelo dobrom upravljanju kemikalijama i otpadom te spriječilo onečišćenje.

40. Ponavljajući svoju snažnu predanost provedbi ključnog Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, Vijeće potiče njegove stranke da revidiraju svoje nacionalne strategije i akcijske planove za bioraznolikost i na vrijeme dostave nacionalne ciljeve usklađene s Globalnim okvirom Tajništvu Konvencije o biološkoj raznolikosti prije konferencije COP 16 u listopadu 2024.
41. Vijeće naglašava da se na konferenciji COP 16 Konvencije o biološkoj raznolikosti mora ojačati zamah za provedbu Globalnog okvira i dovršiti rad na neriješenim pitanjima, osobito na mobilizaciji resursa, multilateralnom mehanizmu za dijeljenje koristi od upotrebe digitalnih informacija o sekvenciranju i mehanizmima praćenja, izvješćivanja i preispitivanja.
42. Vijeće ponovno ističe svoju predanost povećanju financiranja globalne bioraznolikosti i potrebu za hitnim usklađivanjem relevantnih fiskalnih i financijskih tokova s ciljevima Globalnog okvira. Vijeće stoga poziva sve relevantne aktere, uključujući multilateralne razvojne banke, njihove dioničare i privatni sektor, da povećaju financiranje bioraznolikosti razmatranjem svih izvora, među kojima inovativnih financijskih instrumenata, maksimalnih sinergija s financiranjem borbe protiv klimatskih promjena i poboljšane međunarodne koordinacije za usklađivanje standarda za alate za održivo financiranje kao što su taksonomije. EU se obvezao udvostručiti svoje vanjsko financiranje bioraznolikosti na 7 milijardi EUR za razdoblje 2021. – 2027., a niz država članica EU-a preuzeo je slične obveze. Vijeće potiče sve relevantne aktere da podrže Fond za globalni okvir za bioraznolikost u okviru Globalnog fonda za okoliš i doprinesu tom fondu te poziva sve zemlje da do 2025. utvrde, a zatim postupno ukinu ili reformiraju poticaje, uključujući subvencije, koji su štetni za bioraznolikost na razmjeran, pravedan, pošten, učinkovit i pravičan način.
43. Vijeće ističe važnost postizanja neutralnosti degradacije zemljišta do 2030. i pozdravlja konferenciju COP 16 uz Konvenciju UN-a o suzbijanju dezertifikacije u Saudijskoj Arabiji kao trenutak za ubrzavanje nacionalnog i globalnog djelovanja u području obnove zemljišta, zdravlja tla, otpornosti na suše i zelene tranzicije.

44. Vijeće prepoznaje da je stabilnost globalnog vodnog ciklusa globalni problem o kojem ovisi postizanje svih ciljeva održivog razvoja. Vijeće prepoznaje ulogu vodnih ekosustava, posebno močvarnih područja, u djelovanjima u području klime i bioraznolikosti. U tom kontekstu i s obzirom na globalnu krizu povezanu s vodom Vijeće ponovno ističe važnost strateškog pristupa EU-a otpornosti i sigurnosti voda te naglašava potrebu za pojačanom diplomacijom u tom području. Vijeće potiče zajedničke napore za učinkovito multilateralno upravljanje, među ostalim imenovanjem posebnog izaslanika UN-a za vodu, pojačanom integracijom prioriteta povezanih s vodama u relevantne multilateralne procese i redovitim međuvladinim dijalogom o vodi s daljnjim konferencijama UN-a o vodama koje će se organizirati 2026. i 2028. te sastankom na vrhu *One Water* koji će se održati u New Yorku 2024. Vijeće pozdravlja Akcijski plan za vode kao ključni ishod Konferencije UN-a o vodama 2023. i donošenje rezolucije o vodi na 6. zasjedanju Skupštine UN-a za okoliš (UNEA) te poziva na njihovu brzu provedbu. Vijeće podupire predstojeću strategiju UN-a na razini cijelog sustava za vodu i sanitarne uvjete kako bi se povećao politički zamah za ostvarivanje cilja održivog razvoja br. 6. Vijeće također potiče nastavak globalizacije Konvencije UN-a o vodama o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera koja može doprinijeti globalnoj stabilnosti, miru i sigurnosti.
45. Vijeće pozdravlja naglasak konferencije COP 28 na potrebi za većim ulaganjima, djelovanjem i potporom kako bi se deforestacija i propadanje šuma zaustavili i preokrenuli do 2030., među ostalim pojačanim održivim gospodarenjem šumama te održivom poljoprivredom i prehrambenim sustavima. EU ispunjava svoju ulogu i uključit će se u dijalog i suradnju s partnerima, među ostalim putem strateškog okvira EU-a za angažman, u okviru paketa za pojedine zemlje za šume, prirodu i klimu te u okviru posebne inicijative Tima Europa za globalni prelazak na lance vrijednosti koji nisu povezani s deforestacijom.

46. Uvažavajući činjenicu da poljoprivreda i prehrambeni sustavi doprinose klimatskim promjenama i gubitku bioraznolikosti te da su oni dio rješenja za te probleme, Vijeće naglašava hitnu potrebu za prelaskom na održivu i otpornu poljoprivredu i prehrambene sustave te je predano nastavku suradnje s partnerima u tom pogledu.
47. Vijeće ponovno ističe važnu ulogu djelovanja utemeljenog na oceanima, uključujući njegovu funkciju „plavog ugljika” te funkciju morske i obalne bioraznolikosti, u naporima za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama te sigurnosti opskrbe hranom. Vijeće stoga naglašava potrebu za ostvarivanjem cilja održivog razvoja br. 14 i razvojem održivog plavoga gospodarstva. Vijeće stoga poziva na snažnije međunarodno upravljanje oceanima i dijalog o oceanima te pozdravlja konferenciju „Naš ocean” koja će se održati 2024. u Grčkoj i Konferenciju UN-a o oceanima 2025. u Francuskoj te se obvezuje sudjelovati na najvišoj mogućoj razini.
48. Vijeće poziva sve članove Komisije za očuvanje antarktičkih morskih živih resursa (CCAMLR) da usvoje nova zaštićena morska područja u Južnom oceanu kako bi se uspostavio reprezentativan sustav zaštićenih morskih područja kao konkretan rezultat u okviru cilja od 30x30 iz Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala i provedbe ciljeva održivog razvoja.
49. Nakon donošenja Sporazuma na temelju Konvencije UN-a o pravu mora o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, koji je ključan za zdravlje naših oceana, Vijeće napominje da su EU i njegove države članice predani njenoj brznoj ratifikaciji i poziva partnere da ubrzaju postupak ratifikacije kako bi sporazum mogao stupiti na snagu na vrijeme prije konferencije UN-a o oceanima 2025.
50. Vijeće pozdravlja Zajedničku komunikaciju naslovljenu „Novi pogled na međuodnos klime i sigurnosti: traženje rješenja za utjecaje klimatskih promjena i uništavanja okoliša na mir, sigurnost i obranu” te poziva na njezinu potpunu, sveobuhvatnu i brzu provedbu.

51. Vijeće naglašava važnost zajedničkog i poboljšanog razumijevanja da klimatske promjene i uništavanje okoliša dovode do povećane nestabilnosti i sukoba te obrnuto, kao i do ljudske patnje, nestašice resursa, uključujući nesigurnost opskrbe vodom i hranom, unutarnjeg raseljavanja i prisilnih migracija. Također predstavljaju prepreku postizanju ciljeva održivog razvoja i utječu na globalno zdravlje. Vijeće stoga poziva na daljnji angažman u vezi s tim pitanjima u relevantnim multilateralnim i međunarodnim forumima, uz posvećivanje posebne pozornosti nerazmjernim učincima na ranjive osobe, kao i na žene i djecu, uključujući djecu u oružanim sukobima.
52. Vijeće pozdravlja ambiciju Komunikacije da se ojačaju partnerstva, među ostalim s UN-om, NATO-om, Afričkom unijom, OESS-om i drugim ključnim relevantnim partnerima, u skladu sa širim multilateralnim programom EU-a u području klimatskih promjena i okoliša te u skladu s institucijskim okvirom EU-a i uz potpuno poštovanje autonomije EU-a u donošenju odluka. Vijeće također pozdravlja zajedničke obveze 11 članica Vijeća sigurnosti UN-a (VSUN) i napore Skupine prijatelja UN-a za klimu i sigurnost da sustavno potiču i traže rješenja za uzajamno razumijevanje i predanost u okviru Vijeća sigurnosti UN-a u pogledu međusobne povezanosti klime, mira i sigurnosti.
53. Vijeće naglašava potrebu za promicanjem poveznice klime, mira i sigurnosti u vanjsko djelovanje EU-a i država članica EU-a na temelju integriranog pristupa koji se temelji na dokazima na svim razinama vlasti i unaprijeđenog planiranja i donošenja odluka EU-a i njegovih država članica na temelju informacija u području klime i okoliša, kao i veće usmjerenosti na osjetljivost na sukobe u djelovanju u području klime. Vijeće poziva visokog predstavnika i Komisiju da pojačaju napore usmjerene na bolju pripravnost na klimatske promjene i poboljšanje kapaciteta EU-a za traženje rješenja za sigurnosne izazove povezane s klimatskim promjenama i uništavanjem okoliša u vanjskom djelovanju EU-a, među ostalim u kontekstu misija i operacija ZSOP-a EU-a te potpunim iskorištavanjem namjenske platforme za osposobljavanje.

54. Vijeće poziva na pojačanu globalnu suradnju u rješavanju pitanja međunarodnih kaznenih djela protiv okoliša, uključujući nezakonitu trgovinu drvom, divljom faunom i florom, mineralima i otpadom, kao jednog od najunosnijih oblika organiziranog kriminala koji utječe na ekosustave kao i na sigurnost, vladavinu prava, zdravlje i egzistenciju ljudi. U tom pogledu Vijeće naglašava važnost provedbe revidiranog akcijskog plana EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom s naglaskom na snažnije globalno partnerstvo između zemalja podrijetla, zemalja potrošača i tranzitnih zemalja.
55. Vijeće ističe važnost jačanja napora na promicanju pravedne i uključive zelene tranzicije i potpori provedbi globalnih obveza, u bliskoj suradnji s partnerskim zemljama. Nadovezujući se na pristup Tima Europa, Vijeće poziva Visokog predstavnika, Komisiju i sve države članice EU-a da zajednički intenziviraju zelenu diplomaciju EU-a kao politički prioritet povećanom koordinacijom, razmjenom informacija i suradnjom putem relevantnih mreža koje se temelje na kapitalu, uključujući Mrežu za zelenu diplomaciju (GDN) i Stručnu skupinu za energetske diplomacije, namjenske rasprave u relevantnim geografskim i tematskim radnim skupinama Vijeća te na lokalnoj razini. Vijeće u tom smislu i putem tih kanala poziva države članice EU-a, Visokog predstavnika i Komisiju da redovito razmjenjuju mišljenja o zelenoj diplomaciji EU-a. Na lokalnoj razini Vijeće potiče još bližu koordinaciju i suradnju između veleposlanstava država članica EU-a i delegacija EU-a, u duhu Tima Europa, među ostalim istraživanjem neformalnih centara zelene diplomacije, bliskom suradnjom s međunarodnim partnerima, kako bi se maksimalno povećao učinak aktivnosti informiranja i potpore EU-a. U ovim zaključcima Vijeće naglašava odlučnost EU-a da surađuje s partnerima na učvršćivanju i konsolidaciji globalnih obveza te da ih prenese u ciljeve, politike i instrumente, pri čemu su ambiciozniji nacionalno utvrđeni doprinosi jedno od ključnih sredstava za postizanje tog cilja. Vijeće će redovito pratiti zelenu diplomaciju EU-a.